ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Bisaya
Bolyum LVI Ihap 12
Hunyo 21, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Batukan ang gubat agresyon sa US-Israel batok sa Iran

Duyog sa tanang pwersa ug katawhan sa tibuok kalibutan nga nanalipud sa kalinaw, nagatahod sa kaugalingnan sa mga nasud ug sa internasyunal nga balaod, kinahanglang mobarog ang katawhang Pilipino batok sa walay probokasyon nga teroristang pag-atake sa Zionistang estado sa Israel, kakunsaba ang imperyalismong US, batok sa Iran ug sa katawhan niini. Ang kapin usa ka semana na nga walay puas nga pag-atake, gamit ang mga *jetfighter*, misayl ug *drone*, direktang nagayatak sa soberanya sa Iran ug nagsugnod sa mas lapad nga gubat.

Gamit ang mga armas nga gihatag sa US, gitarget sa Israel ang mga pasilidad alang sa enerhiyang nukleyar, repineriya sa lana, mga lugar nga pang-industriya, mga pasilidad sa panukiduki, bisan ang mga biilding pangsibilyan. Ginatakget niini ang yaweng mga upisyal militar ug nangulong mga syentista sa Iran. Sulod sa usa ka semana, dili moubos sa 630 ang gipatay sa Israel sa mga pag-atake, lakip ang halos 270 ka sibilyan.

Dili makatarunganon ang rason sa Zionistang Israel sa pagpamomba niini sa Iran, nga kuno nagtinguha nga babagan ang pagbaton niini og mga armas nukleyar. Ang pangatarungan sa Israel, nga gisuportahan ni President Trump sa US, hugot nga gipanghimakak sa International Atomic Energy Agency sa United Nations nga nagingong walay ebidensya nga adunay programa ang Iran aron maghimo og mga armas nukleyar, human kini mag-inspeksyon sa mga pasilidad pangnukleyar.

Ang Israel ang pinakadakung hulga nukleyar sa Middle East, tungod kay aduna kini kapin kun kulang 100 ka armas nukleyar (*nuclear warheads*) ug adunay kapasidad nga maghimo og 300 pa. Wala kini katungod nga babagan ang Iran, usa ka independyenteng nasud, nga magpalambo og kaugalingong kapasidad nukleyar, para man sa enerhiya o para sa militar. Sa pag-atake sa Israel sa Iran, gidiskaril niini ang paningkamot sa Iran nga subling buhion ang Joint Comprehensive Plan of Action, tratado kontra sa pagkaylap sa mga armas nukleyar, nga gibasura sa US niadtong 2018.

Estratehikong tumong sa pag-atake sa Israel sa Iran nga ipahamtang ang hegemonya sa imperyalismong US sa Middle East ug kontrolon ang lapad nga rekursong lana sa rehiyon. Laraw niining silutan ang Iran sa pagbarog niini alang sa iyang soberanya ug hadlukon ang ubang nasud sa rehiyon aron mohukbo sa gahum sa US ug Israel.

Talamayon ang mga pag-atake sa Israel sa Iran, ilabina nga nagpadayon pa ang halos duha ka tuig na niining pagpamomba ug pag-

panakop sa Gaza Strip, kayutaan sa mga Palestino. Halos 60,000 ka Palestino na ang gipatay sa henosidyo sa Zionistang estado sa Israel. Human hingpit nga gipulbos ang Gaza, gipahamtang karon sa Israel ang usa ka grabeng krisis sa pagkaon ug panglawas sa pagbawal niining makasulod ang tanang makitawhanong ayuda, pagkontrol sa pag-apud-apud sa pagkaon, ug halos adlaw-adlaw nga paturagas nga pagpamomba sa mga nakalinya nga nagpaabot og ayuda.

Pinaagi sa suporta sa US sa pagpulbos sa Gaza, nahimong mas agresibo ang Zionistang estado sa Israel, nga palapdon ang gubat agresyon sa tibuok rehiyon sa Middle East. Sa milabayng mga bulan, giatake niini ang Lebanon ug Syria. Gikontrol sa mga mananakop nga pwersa sa Israel ang Golan Heights ug uban pang estratehikong lugar sa Syria, human makigtinabangay sa US ug sa mga armadong grupo didto aron palagputon ang gubyerno ni Bashir al-Assad. Padayon usab ang pagbomba sa Yemen, kaabag ang US.

Kinahanglang suportahan sa mga demokratikong pwersa sa kalibutan ang Iran sa pagpanalipud niini sa kaugalingon batok sa agresyon ug atake sa US-Israel. Milyun-milyong mga Iranian ang nagtapok sa Tehran ug uban pang syudad sa Iran aron ipakita ang ilang panaghiusa ug kaisog nga suklan ang pagpangatake sa Israel. Naa sa Iran ang tanang katungod nga panimaslan ang Israel ug panalipdan ang soberanya niini. Sa mga milabayng adlaw, nagpalupad kini og kaugalingon niining mga misayl. Daghan dinhi, lakip ang mga *hypersonic missile*, ang pakyas nga pugngan sa depensa sa Israel. Atubangan sa nagkadakung kadaut sa Israel, hinay-hinay nga napukaw ang katawhan sa Israel nga motingog ug mobarog batok sa terorismo sa Zionistang estado.

Labaw karon nga nahimulag ang Israel ug US sa internasyunal nga komunidad sa mga nasud. Gikan Europe hangtud Asia, hiniusa ang panawagan sa Israel nga ihunong na ang pag-atake sa Iran. Atubangan sa malukpanong internasyunal ug lokal nga pagbabag, nagduhaduha karon si Trump sa gikahisgutang plano niya nga direktang moapil sa gubat ug maghulog og 30,000-librang bomba sa Iran.

Kinahanglang dugang pang palapdon ug pakusgon ang panawagan sa mga demokratikong pwersa sa kalibutan aron tapuson sa US ug Israel ang pagpamomba sa Iran. Dungan niini, kinahanglang dugang pakusgon ang panawagan nga suportahan ang katawhang Palestino, ug palayason ang mga pwersa sa Zionistang estado sa Israel gikan sa Gaza, aron hatagag dalan ang mga Palestino nga subling ibarog ang ilang mga panimalay ug kinabuhi. Kinahanglang pakusgon ang panawagan sa katawhan sa Israel nga mobarog batok sa pasistang rehimeng Netanyahu ug iduso ang hinanali nga pagtapos sa mga gubat agresyon niini.

Ang gubat agresyon batok sa Iran timaan sa nagkalalum nga krisis sa imperyalismo, ug usa ka mayor nga lakang sa imperyalistang US sa ilalum ni Trump nga subling bahinbahinon ang mga bahandi sa kalibutan, pabor sa iyang interes. Gikan Europe, ngadto sa Middle East ug Asia, nahimong mas agresibo ang US sa pagbubu og dagkung rekursong pangmilitar, ug pagpahigayon og mga *proxy war* batok sa mga nasud nga nagababag sa pagpahamtang niini og hegemonya sa tibuok kalibutan.

Kinahanglang maghiusa ang katawhang Pilipino ug suportahan ang katawhan sa Iran sa pagsukol sa imperyalistang gubat. Dungan niini, kinahanglang molihok ang katawhang Pilipino batok sa paggamit sa imperyalismong US sa nasud isip panggubatan. Kinahanglang molihok ang mga mamumuo ug mag-uuma, ug tukuron ang lapad nga nagkahiusang prente aron suklan ang mga gubat agresyon sa US ug pagpangandam niini og gubat.

Kinahanglang padayon nga pakusgon ang Bagong Hukbong Bayan ug ang armadong pakigbisog sa tibuok nasud. Ang gubat sa katawhan ug rebolusyonaryong kalihukan ang pinakakusog nga hinagiban sa katawhang Pilipino aron suklan ang papet nga rehimeng Marcos, pugngan ang pakana niining amungon ang nasud sa gubat nga ginahulhog sa amo niining imperyalista, ug ipakigbisog ang tinuod nga kagawasan sa nasud. AB

ANG Bayan

Bolyum LVI Ihap 12 | Hunyo 21, 2025

Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.

Unod

Editoryal: Batukan ang gubat agresyon sa US-Israel batok sa Iran 1
Nanglimbasog ang BHB sa Northern Negros 3
Ka Louie, bayani ug martir sa katawhan 4
3 ka sundalo sa 62nd IB, patay 5
Impeachment trial ni Sara Duterte, gilangan 6
Mga protesta 6
Kontrol sa US sa AFP, mas gipahugot 6
Sa mubong pagkasulti 7
Mga krimen sa berdugong 8th ID sa Samar 8
Nawad-ag trabaho sa agrikultura 9
2 ka batan-on, gipatay sa militar 10
Mga aktibistang Pilipino sa US batok kang Trump 10
Apela para sa temporaryong pagbuhi kay Duterte 10

Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas---

ang.bayan@cpp.ph

Sa giya sa kalihukang pagtul-id

Nanglimbasog ang hukbong bayan sa Northern Negros

Human sa duha ka tuig, subli na usab nga mag-ilis og kumander ang 79th IB—ang batalyon nga nakapukos sa kampanya kontra-insurhensiya sa Northern Negros. Sama sa tumong sa mga nangaging kumander sa batalyon nga bungkagon ang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ug rebolusyonaryong kalihukan sa lugar, pakyas nga monaog si Lt. Col. Arnel Calaoagan sa iyang posisyon.

Nahimong kumander si Calaoagan sa batalyon niadtong Hunyo 29, 2023, nga nagsunod kang Lt. Col. J-Jay Javines nga duha usab ka tuig ang serbisyo. Sa iyang pagdawat sa katungdanan, nagsaad siya nga ipadayon ang "kalampusan" sa mga nangaging kumander sa 79th IB.

Niadtong Abril 6, 2021, upisyal nga gipahibalo sa batalyon ug sa taas nga kumand niini nga nabungkag na ang natarang gerilya sa Northern Negros. Human niini ug sa giingong pagkabungkag sa ubang nataran sa isla, giila ang isla sa Negros nga usa ka state of stable internal peace and security (SIPS) sa unang kwarto sa 2024.

Pagtul-id

Layo kaayo sa pagpanghinambog ni Calaoagan ang kahimtang sa rebolusyonaryong kalihukan sa Northern Negros. Gitaho sa BHB-Northern Negros (Roselyn Jean Pelle Command) ang ilang determinadong mga lakang aron mapatigbabawan ang mga kahuyangan, matul-id ang mga sayop ug moabante sumala sa panawagan sa Partido Komunista ng Pilipinas alang sa kalihukang pagtul-id.

Naningkamot ang Pulang hukbo aron ipataas ang kahibalo sa gerilyang pakigbisog pinaagi sa mga pagtuon sa ideolohiya. Nagpakunot og agtang ang mga kumander ug manggugubat aron palambuon sa pagdapat niini sa partikular nga erya. Gisulbad nila ang problema sa pagpasigpit sa kaugalingon ug gipalambo ang kahibalo sa gerilyang taktika sa konsentrasyon, pagbalhin-balhin, dispersal ug paspas nga lihok.

Matud sa yunit, bisan atubangan sa pinakakusog nga kombat ug *focus military operation* sa 79th IB sa natarang gerilya, napabilin nila ang pwersa ug nakalunsad og mga pupanahong kontra-kubkob nga kampanya ug napalapad ang erya sa operasyon.

Nalunsad sa BHB-Northern Negros sa panahon ni Calaoagan ang kapin sa 20 ka nagkalainlaing klase ug langkub nga opensibang operasyon. Sa maong mga operasyon, nasakmit nila ang lima ka tag-as nga kalibreng armas, kapin 10 ka mugbo nga kalibreng armas, ug gatusan ka bala ug uban pang himang iggugubat.

Sukwahi sa giingon ni Calaoagan nga gakahurot na ang BHB sa lugar, narekord sa yunit ang 12% nga pagdaku sa ihap sa mga Pulang manggugubat. Nadugangan usab ang ihap sa milisyang bayan sa maong lugar og halos 20%.

Daku usab ang kalamboan sa baseng masa sa Northern Negros tungod sa mapangahas nga pagtukod sa daghang komite sa pag-organisa aron matukod ang hingpit nga mga organisasyong masa. Milihok ang masa para sa mga pakigdayalogo ug pakig-alyansa sa mga upisyal sa barangay. Mibarog sila ug miatubang sa militar aron panalipdan ang ilang mga katungod.

Dungan niini, mamugnaon ug sikretong nahimo ang mga pagtuon sa kurso sa Partido sa sulod mismo sa teritoryo sa kaaway. Nagkadaghan ang mga myembro sa Partido sa lokalidad nga nakatapos sa Batakang Kurso sa Partido.

"Ang haw-ang nga pamahayag ni Calaoagan sa 'estratehikong' kalampusan... damgo lamang niya. Mibiya siya sa pwesto nga walay dala nga kalampusan samtang ang kalihukang pagtul-id nga gipasiugdahan sa Partido padayon nga nagpalalum sa gamot niini sa Northern Negros," saysay ni Ka Cecil Estrella, tigpamaba sa BHB-Northern Negros.

Ang bugtong ikapasigarbo ni Calaoagan ug sa 79th IB ilalum sa iyang pagdumala mao ang taas nga listahan sa mga paglapas sa tawhanong katungod. Sa iyang duha ka tuig nga pagdumala, dili moubos sa 49 ka kaso sa paglapas sa tawhanong katungod ang gihimo sa pwersa sa 79th IB sa Northern Negros. Biktima niini ang kapin sa 22,000 katawo lakip ang 5,000 ka mga bata.

Sa pagbiya ni Calaoagan sa 79th IB, gilauman nga itudlo siya sa mas taas nga posisyon sa dibisyon sa Negros. Kinahanglang magpadayon nga magkahiusa ang mga Negrosanon aron ibutyag ug batukan si Calaoagan ug ang mga berdugong sama niya. AB

Ka Louie Jalandoni, bayani ug martir sa katawhang Pilipino

Giparangalan ug gipasidunggan sa mga organisasyon, partido ug grupo gikan sa lain-laing rehiyon sa Pilipinas ug ubang nasud si Ka Luis Jalandoni (Ka Louie), nga namatay niadtong Hunyo 7 sa Utrecht, the Netherlands, sa edad nga 90. Giilala siya isip usa ka lig-ong tigpanalipud sa kalinaw, internasyunalista ug ehemplong rebolusyonaryo.

Natawo si Ka Louie niadtong Pebrero 26, 1935 sa pamilya sa dagkung mga asendero nga adunay halapad nga mga katubhan sa Syudad sa Silay, Negros Occidental. Nag-eskwela ug nakahuman siya sa pribadong eskwelahan ug nahimong pari sa Simbahang Katoliko.

Sa panahon sa diktaduryang Marcos, nagsilbi siyang kusog nga tingog sa mga nilupigan ug pinahimuslan, ilabina sa mga magmumuong-panguma sa katubhan, isip usa ka aktibistang pari. Usa siya sa mga nagtukod sa Christians for National Liberation (CNL) ug nahimong bahin sa liderato niini.

Namembro si Ka Louie sa Partido Komunista sa Pilipinas (PKP) niadtong Marso 1972 ug nagpatuman og lain-laing katungdanan alang sa rebolusyonaryong kalihukan. Pormal siyang gitahasan isip Internasyunal nga Representante sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP) niadtong 1977.

Niadtong 1989, gitudlo si Ka Louie isip tsirman negosyador sa NDFP sa negosasyong pangkalinaw uban sa Gubyerno sa Republika sa Pilipinas (GRP). Sukad niadto, nahimong yaweng personalidad si Ka Louie sa pagpirma sa mga representante sa NDFP ug GRP sa mga mahinungdanong kasabutan. Pormal siyang minaog sa pwesto niadtong 2016 ug nagsilbi isip *senior adviser* sa *negotiating panel* sukad niadto.

Pulang saludo gikan sa hukbong bayan

Naghalad og hilum nga *21-gun salute* ang mga yunit sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) isip pagparangal ug pagpasidungog kang Ka Louie niadtong Hunyo 12, subay sa mando sa Komite Sentral sa PKP. Gibasa sa mga tigum ang mensahe sa parangal kaniya gikan sa Komite Sentral.

Hiniusang gibasa sa mga Pulang manggugubat ang "Parangal ug Saad para kang Ka Louie." Gipahigayon usab sa Southern Tagalog ang "Kapehan" aron hisgutan ug pasidunggan si Ka Louie. Sumala kang Ka Maxie, usa ka upisyal sa pulitika sa BHB, "Makasalig si Ka Louie nga among isilsil sa among kasingkasing ug buhaton ang saad. Dili masayang ang iyang kinabuhi nga gihalad para sa rebolusyon ug sa katawhan."

Nagparangal usab kang Ka Louie ang mga panrehiyong balangay ug kaalyadong organisasyon sa NDFP. Lakip dinhi ang NDF International Office, CNL, Liga ng Agham para sa Bayan, Compatriots, Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid, Kabataang Makabayan, Lupon ng mga Manananggol ng Bayan, ug Artista at Manunulat ng Sambayanan ug Makabayang Kilusan ng Bagong Kababaihan. Kadaghanan sa mga pahayag gikan sa mga organisasyon nga nakabase sa isla sa Negros, ang yutang natawhan ni Ka Louie.

Sumala sa Komite Sentral, sa kasub-anan sa rebolusyonaryong kalihukan sa pagkamatay ni Ka Louie, hugot niining gipanumpa nga ipadayon ang iyang legasiya sa walay pagpanuko nga pag-alagad, walay kinutubang pagkamapaubsanon, rebolusyonaryong integridad, ug dedikasyon sa pagpadayon sa demokratikong rebolusyon sa katawhan hangtud sa hingpit nga kadaugan.

Lokal ug internasyunal nga pag-ila

Gatusan ang nitambong sa pagtigum-parangal nga gipahigayon sa Bagong Alyansang Makabayan para kang Ka Louie sa University of the Philippines-Diliman niadtong Hunyo 17. Nagkahiusa sa usa ka hawanan ang mga paryente, katrabaho ug kauban ni Ka Louie, mga beteranong aktibista ug ang bag-ong henerasyon ug mga kabatan-onan nga manunod sa iyang nabiyaan nga pakigbisog.

Giila ug gidayeg si Ka Louie sa mga representante sa gubyerno sa Venezuela ug Norway nga nakighiusa sa programa. Giila usab siya sa mga myembro sa *negotiating panel* sa GRP sa mga miaging negosasyong pangkalinaw.

Gipasidunggan si Ka Louie sa mga ligal nga nasudnon-demokratikong organisasyon gikan sa lain-laing sektor sa katilingban. Ilang gitan-aw si Ka Louie isip maayong ehemplo sa walay pagpanuko nga paghalad sa kinabuhi ug kusog alang sa tinguha sa katawhang Pilipino.

Gikan sa gawas sa nasud, nagpahayag og pag-ila kang Ka Louie ang mga partido ug organisasyon gikan sa Ireland, United States, Afghanistan, Germany, Turkey, Kurdistan ug uban pang mga nasud. Para kanila, daku kaayo ang natampo ni Ka Louie sa pagpalambo sa kalibutanong kalihukan sa katawhan batok sa imperyalismo ug tanang reaksyon. AB

3 ka berdugong sundalo sa 62nd IB, patay sa operasyon sa BHB-Central Negros

GIPABUSIKARAN sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Central Negros (Leonardo Panaligan Command) gamit ang M203 *grenade launcher* ang tropa sa 62nd IB nga nag-operasyon sa Sityo Lip-o, Barangay Imelda, Guihulngan City, Negros Oriental niadtong Hunyo 14. Tulo ka sundalo ang napatay sa atake.

Sumala sa mga residente, sikretong gikuha sa 62nd IB ang mga patayng lawas niadtong gabii sa Hunyo 14 paingon sa sentro sa Guihulngan City aron itago ang ilang kapildihan. Sama sa mga nangaging higayon, gitago kini sa mga sundalo aron dili madaut ang ilang imahe sa "pagdaug" batok sa hukbong bayan.

Ang armadong aksyon usa ka paagi sa BHB aron hatagan og hustisya ang daghang mga krimen sa 62nd IB batok sa katawhan sa Central Negros.

Pagtaral sa kasonng *impeachment* ni Sara Duterte, gilangan

LIBOAN KA MGA tawo ang nagprotesta atubangan sa Senado sa Pasay City niadtong Hunyo 11 aron iduso ang pagtaral kang Vice President Sara Duterte sa kasong *impeachment* batok kaniya. Dismayado ang katawhan sa daw pagpanalipud sa Senado nga nagsilbing *impeachment court* kang Duterte pinaagi sa mga taktika nga tinuyong paglangan sa proseso sa pagtaral.

Gimakmak sa Bagong Alyansang Makabayan (Bayan) ug uban pang grupo ang mga maniobra sa mga senador nga pabor kang Duterte ug bisan si Senate President Francis Escudero. Unang gitakda niadtong Hunyo 2 ang pormal nga pagsugod sa *impeachment court* human sa upat ka bulan nga paglangan, apan gibalhin kini sa Hunyo 11, ang katapusang adlaw sa sesyon sa Senado.

Sa pagpanghingusog sa pipila ka senador, napugos si Escudero nga tigumon na ang *impeachment court* niadtong Hunyo 10. Niadtong adlawa, giduso ni Senador Bato dela Rosa nga ibasura ang kaso sa *impeachment*. Wala mosugot ang kadaghanan sa mga senador apan mibotar ang mayorya (18 ka senador) pabor sa pagbalik sa kaso sa House of Representatives.

Gibalik kini sa kongreso aron kumpirmahon kung misunod ba sa konstitusyon ang proseso sa impeachment batok kang Duterte. Gimakmak kini nga lakang sa mga grupo ug giingon sa daghang mga abugado ug eksperto sa balaod nga supak kini sa konstitusyon.

Niadtong Hunyo 11, adunay mga protesta usab sa Iloilo City ug Bacolod City. Ang mga myembro sa Bayan nagpahigayon og demonstrasyon niadtong Hunyo 12 sa Cebu City ug Hunyo 13 sa Baguio City ug La Union batok sa maong mga maniobra.

Lain pang mga grupo ug alyansa ang nagprotesta usab batok sa paglangan sa pagtaral kang Sara Duterte.

Pagpatay sa sugyot sa dugang suhulan, gimakmak. Nagprotesta niadtong Hunyo 12 sa Quezon City ang Kilusang Mayo Uno ug mga grupo sa mga mamumuo aron kundenahon ang pagpatay sa rehimeng US-Marcos ug mga alipures niini sa sugyot balaudnon nga magdugang og ₱200 sa inadlawan sa mga mamumuo. Rason sa Senado nga “wala nay panahon” ug “walay igong pagtuon” aron hisgutan ang sugyot sa *bicameral conference* sa ika-19 nga Kongreso.

Pagpanangtang sa Sun Ace Polymer, gikundena. Nagpiket ang mga trabahante sa Sun Ace Polymer Manufacturing Corporation atubangan sa Department of Labor and Employment-National Capital Region niadtong Hunyo 10 aron iduso ang hinanaling pagbalik sa trabaho sa mga gitangtang nga mga trabahante. Iligal nga gitangtang sa kumpanya ang 31 ka trabahante human nila gireklamo ang *labor-only contracting* ug mga pagpangabuso sa trabaho. Ang Sun Ace nahimutang sa Valenzuela City ug nagahimo og *plastic sando bag*.

Pakigbisog alang sa kompensasyon sa Batangas. Kapin sa 1,000 ka mga mag-uuma, mangingisda, mamumuong panguma ug mga tapasero gikan sa unang distrito sa Batangas ang nitambong sa dayalogo nga gihimo sa Department of Agriculture-Calabarzon sa Balayan, Batangas niadtong Hunyo 18. Ilang gipangayo ang hinanaling pag-apud-apod sa kumpensasyon alang sa epekto sa kalamidad ug ang pondo para sa tinuod nga rehabilitasyon sa ilang panginabuhian.

Pagbatok sa pagpangilog og yuta sa Zambales. Nagbarikada ang mga residente ug mag-uuma sa Barangay Taltal, Masinloc, Zambales niadtong Hunyo 19 aron pugngan ang planong demolisyon sa ilang komunidad. Lima ka residente ang nadakpan sa mga pulis tungod sa ilang pagsupak. Giilog sa pamilya Yap ang 32 ka ektaryang yuta nga ginabungkal sa mga mag-uuma sa lugar tungod kay gitangtang kini sa sakop sa Comprehensive Agrarian Reform Program. Sa wala pa ang barikada, miadto ang mga maguuma niadtong Hunyo 10 sa Department of Agrarian Reform-Zambales sa lungsod sa Iba aron ipanawagan ang subling pag-abli sa imbestigasyon sa ahensya bahin sa ilang katungod sa yuta.

Buhian ang mga bilanggong pulitikal sa Quezon! Nagpiket ang mga grupo sa tawhanong katungod sa Quezon niadtong Hunyo 16 aron ipanawagan ang pagpagawas sa mga bilanggong pulitikal sa prubinsya. Ang piket gilunsad sa lungsod sa Pagbilao ug Lucena City diin gidungog ang kaso batok nila Lino Baez ug Willy Capareño sa maong adlaw.

Kontrol sa US sa militar ug mga hisgutanang seguridad sa Pilipinas, mas gipahugot

Niadtong Hunyo 12, gidumdum sa lain-laing makabayang grupo ang ika-127 ka tuig sa pekeng kagawasan sa nasud pinaagi sa protesta atubangan sa embahada sa US sa Manila. Gikundena nila ang nagkakusog nga pagpanghilabot ug interbensyong militar sa US sa Pilipinas ug ang kriminal nga papel sa US sa henosidyo sa Palestine.

Gikundena nila ang padayon nga pagpalapad sa mga base militar sa US, ang nagkadaghang mga armas nga gitipig niini ug ang ginalunsad nga mga *war games* sa Pilipinas. Nasayud sila nga gigamit sa papet nga rehimeng US-Marcos ang panagbangi sa dagat tali sa Pilipinas ug China aron ipangatarungan ang pagpangandam sa gubat gamit ang nasud isip natad sa gubat.

Sa unang tunga lang sa tuig, tulo ka dagkung *war games* ang sunod-sunod nga gilunsad sa US, sa wala pa ug human sa dakung Balikatan. Misalmot dinhi ang liboan ka tropang Amerikano, dala ang gatusan ka mga sakyanan ug armas nga gibutang sa lain-laing bahin sa nasud. Lakip sa mga gigamit sa *war games* ang Typhon Mid-Range Capability *missile system*, Marine Expeditionary Ship Interdiction System (NMESIS) ug Marine Air Defense Integrated System (MADIS). Bag-ohay lang, gianunsyo sa US ang pagbutang og dugang Typhon *missile system* sa nasud.

Usa sa mga *war games* mao ang Salaknib Phase 2 nga gipahigayon sa Nueva Ecija, Cagayan ug Batanes hangtud Hunyo 20. Sama niadtong 2024, gipangulohan kini sa Joint Pacific Multinational Readiness Center-Exportable (JPMRC-X) sa US alang sa "realistikong pag-ensayo" sa mga kusog sa US, Pilipinas ug uban pa batok sa "hulga sa seguridad sa Indo-Pacific," nga walay laing gipunting kundili ang China. Dungan sa Salaknib 2 ang Kamandag sa Luzon ug Kasangga sa Pilipinas ug Australia sa Mindanao.

Talagsaon ang pagpakaitoy sa rehimeng Marcos sa kadaghan sa mga kasabutang militar nga gisulod niini ug sa pasistang Armed Forces of the Philippines (AFP) uban sa mga alyado sa imperyalistang US.

Sa gambalay sa Indo Pacific Strategy sa US, nakigsabot si Marcos niadtong 2023 aron padaghanon ang mga base militar sa US sa nasud ubos sa EDCA. Nagpailalum siya ug ang AFP sa Bilateral Defense Guidelines ug gipormalisa ang pagpaambit sa US sa sensitibong datos paniktik bahin sa nasudnong seguridad pinaagi sa gipirmahang Military Intelligence Sharing Agreement niadtong 2024.

Dili moubos sa lima pa ka mga kasabutan militar sa mga alyado sa US ang gipirmahan ug pagapirmahan sa rehimen gikan 2022 hangtud 2025. Sa mga kasabutan, gihatagan ni Ferdinand Marcos Jr og "unli access" (walay limitasyon nga paggamit) ang mga langyawng tropa sa mga rekurso, yuta, kahanginan ug kadagatan sa Pilipinas. Gitugutan usab niya ang mga tropang Japanese, New Zealander, Canadian ug French, ug uban pang imbitado sa US nga magdaghan sa Pilipinas nga halos walay tulubagon sa lokal nga mga lagda ug balaod.

Usa sa mga kasabutan mao ang Japan-Philippines Reciprocal Access Agreement (RAA) nga giaprubahan sa parlamento sa Japan niadtong Hunyo 6. Una kining gipirmahan sa mga representante sa duha ka nasud niadtong miaging tuig ug giratipikahan sa Senado sa Pilipinas niadtong Disyembre 2024. Sa Japan ug Pilipinas, hugot nga gisupak sa katawhan ang maong kasabutan nga ilang giingong nagsilbi lamang sa heopolitikal nga mga ambisyon sa Japan ug US.

Niadtong Abril, sunod-sunod nga gipirmahan sa rehimeng Marcos ang Defense Cooperation Agreement uban sa Germany ug ang Status of Visiting Forces Agreement (SOVFA) uban sa New Zealand. Ang una para makabaligya ang Germany og mga armas sa Pilipinas nga adunay pag-uyon sa US, samtang ang ikaduha para tugutan ang mga tropa sa New Zealand nga mosulod-gawas sa nasud aron mosalmot sa mga *war games* ug *combat operations* nga gipangulohan sa US. Duha pa ka SOVFA, sa Canada ug France, nga pareho ang katuyoan, ang nakatakdang pirmahan ni Marcos karong tuiga. Dugang pa kini sa SOVFA nga gipirmahan sa Pilipinas ug Australia niadtong 2007.

Pinaagi sa mga kasabutan, gipasagdan ni Marcos ang tanang mga kakunsaba sa US nga yatakan ang soberanya sa Pilipinas ug gamiton ang nasud ug mga Pilipino nga daw mga piyesa sa dula sa pakigbugno niini sa China. Daku kining sayop tungod kay labaw niining gihimulag ang Pilipinas sa mga silingang nasud ug nagpasamot sa kagubot sa Asia. AB

SA MUBONG PAGKASULTI

9 KA TUIG

nang anaa sa listahan sa 10 ka nasud ang Pilipinas sa pinakadautan alang sa mga mamumuo.

Gikan sa: International Trade Union Confederation

₱39.8 bilyon*

o $700 milyon ang usik-usikan sa AFP aron ipalit og 12 ka dugang nga **FA50 *jetfighter*** alang sa kampanyang pagpamomba niini sa sibilyang mga komunidad sa kabanikanhan.

**sa bayluay $1=₱56.85*

$869.4 BILYON

ang gigahin sa **69 ka pinakadakung bangko sa kalibutan** aron pondohan ang mga proyektong *coal*, *gas* ug lana niadtong 2024, 23% nga mas taas kumpara sa 2023 nga anaa sa $705 bilyon.

41%

sa 916 langyawng katabang sa Hong Kong nga kabahin sa panukiduki sa Asian Migrants Coordinating Body-Hong Kong ang **ginapatrabaho og 11-16 ka oras kada adlaw** sa ilang mga amo; 11% kanila ginapatrabaho og kapin 16 ka oras.

10 lata sa sardinas

pipila ka kilong bugas, asukal, kape ug tsokolate ang "gipanghatag" sa mga mangingisda sa Zambales isip kumpensasyon sa pagkawala sa ilang kita tungod sa Balikatan *war games* niadtong Abril ug Mayo; **228 sa 6,300** ka rehistradong mangingisda ang "nakabenepisyo."

30%

lamang sa mga klasrum ang maayo ang kundisyon sa pag-abli sa klase niadtong Hunyo 16;

165,443

ang kulang nga klasrum.

₱11/kilo

pinakaubos nga presyo sa pagpalit sa **palay** atol sa ting-ani niadtong Abril-Mayo, samtang nagpabiling ₱44.92/kilo ang presyo sa *regular milled* nga bugas sa merkado.

Hunyo 26, 1994

kinaunhang **Pride March** sa Pilipinas ug tibuok Asia, nga gipasiugdahan sa Pro-gay Philippines ug Metropolitan Community Church.

koresponsal

Mga krimen sa berdugong 8th ID sa Samar

Patong-patong ang paglapas sa internasyunal nga balaod sa tawhanong katungod nga gihimo sa mga yunit sa Armed Forces of the Philippines (AFP) ilalum sa 8th ID sa ilang pag-apas nga ideklarang "insurgency-free" na ang isla sa Samar.

Niadtong Hunyo 15, gipusil sa mga nag-operasyong sundalo sa 63rd IB ang 16-anyos nga estudyante nga si Jayson Grafil Padullo sa Bagong Bario, Barangay Pinanagan, Borongan City, Eastern Samar. Moadto lang unta si Padullo, uban ang usa ka amigo, sa umahan aron sunduon ang iyang amahan.

Niadtong Hunyo 8, gipatay sa 20th IB ang tulo ka mag-uuma sa Barangay Nagoocan, Catubig, Northern Samar nga giingong apil sa lima ka napatay sa usa ka pekeng armadong engkwentro. Sumala sa PKM-Northern Samar, sila Noel Lebico Sr, Arnel Aquino ug Nonoy Norcio nga giingong napatay sa 8th ID mga ordinaryong mag-uuma nga dugay nang target sa brutal nga kampanya sa 8th ID aron ipasurender. Si Aquino kanhi nang nadakpan sa 20th IB niadtong 2017.

Sa maong mga adlaw usab, mikaylap sa *social media* ang mga mensahe ug bidyo sa mga residente sa pipila ka lungsod sa Northern Samar mahitungod sa kadaut nga dala sa hamlet o pagsosona sa ilang mga barangay. Gipadayag sa mga taga-Las Navas, Catubig, Mapanas, Gamay ug Palapag ang ilang kahimtang ug nanawagan sa 8th ID nga tapuson na ang pagpanghamlet nga gisugdan niadtong Hunyo 8 aron makatrabaho sila sa umahan. Gikabalaka nila ang patong-patong nga galastuhon sa pag-abli sa klase, mga utang nga bayaran, ug adlaw-adlaw nga panginahanglan.

Paghamlet sa mga komunidad

Dugay nang ginabuhat ang pagpanghamlet sa rehiyon apan gisugdan kining tawgon og "lockdown" niadtong 2020 atol sa pandemya. Pugos nga gipasunod sa mga pasistang tropa nga lakip sa Retooled Community Support Program o RCSP nga naka-deploy sa baryo ang mga residente. Sa takuban sa sensus, gibisita nila ang mga kabalayan aron ipailalum sa interogasyon ang masa mahitungod sa rebolusyonaryong kalihukan.

Pagkahuman sa pandemya, naandan na sa tanang yunit sa 8th ID ang paghamlet kada adunay "naka-engkwentrong" myembro sa BHB, adunay gituohang presensya sa hukbong bayan, o adunay mag-uuma nga pugos nga "ginapasurender." Ang pagpanghamlet mahimong molungtad gikan usa ka semana hangtud pipila ka bulan. Adunay upat o labaw pa nga dagku, magkakonektar, ug walay hunong nga paghamlet sa usa ka tuig.

Grabe ang epekto sa bisan sa usa ka panahon nga pagpanghamlet. Dili makapanginabuhi ang masa sa umahan, ginautingkay ang mga balay ug mga dala nila, ug ginapasanginlan nga myembro o suporter sa BHB ang bisan kinsang makit-an sa gawas sa baryo. Daghang sibilyan ang giistraping tungod kay midagan sila sa kahadlok sa mga sundalo.

Sa mga barangay Hitapi-an ug Roxas, Catubig, natugaw ang mga residente sa pugos nga pagpa-*logbook* bisan og molakaw lang duul sa baryo. Gilimitahan usab sa mga sundalo ang oras sa pagtrabaho sa umahan.

Kampanya sa pagpangpasuko

Ilalum sa mga hamlet, gipakusog sa militar ang kampanya sa pagpasurender. Niadtong 2024, giistraping sa 74th IB ang pipila ka mga mag-uuma nga nagtrabaho sa koprasan sa Sityo Canonghan, Barangay Osmeña, Palapag. Nadakpan ang mga biktima, apil na ang mga menor de edad, ug gidala sa balay alang sa mga "surenderi" sa lungsod sa Mondragon. Gihimong paon ang mga nadakpan aron pugson nga "mosurender" ang ilang mga pamilya nga dugay nang gipangita sa militar.

Labaw nga naaghat nga magpahamtang og hamlet ang militar tungod kay daku ang pondo nga makuha nila gikan sa Enhanced Community Livelihood Integration Program o E-CLIP, nga nagahatag og mumhong award sa mga "nanurender." Mas daghan ang "surenderi," mas daku ang kita. Pinaagi sa pagpanghamlet, napadali ang dinaghang pagpasurender sa mga gutom nga masa.

Sa lungsod sa Palapag, pipila sa mga nagsurender nga residente gipagawas nga nakadawat og tig-₱40,000 nga ayuda panginabuhi apan ₱4,000 lamang ang ilang nadawat. Sa Gamay, ₱10,000 ang giingong gihatag sa matag "surender," apan ₱6,000 niini direktang gipangbulsa ni Renato "Renay" Rebay, usa ka lunod-patay nga traydor ug mamamatay-tao.

Sa Las Navas, wala gihatag sa mga "surenderi" ang mga delata ug sinasakong bugas nga gigamit sa mga litrato human iparada tupad sa mayor ug mga upisyal sa 20th IB. AB

Nangawala nga mga trabaho sa agrikultura tungod sa pagpasagad ug pagpangilog og yuta

Padayon nga nagkagrabe ang kahimtang sa panginabuhi sa masang mag-uuma sa kabanikanhan. Kadaghanan sa mga mag-uuma walay yuta o kulang sa yuta, ug walay laing kapanginabuhian.

Dili kini matabunan bisan duktoran pa sa rehimeng US-Marcos ang mga estadistika. Sa bag-ong report sa Philippine Statistics Authority (PSA), kapin sa 609,000 ang nawad-an og trabaho sa sektor sa agrikultura gikan Marso 2024 hangtud Abril 2025. Gibanabana nga 483,000 niini mga mag-uuma nga nagatanum og humay. Sa datos sa Ibon Foundation, moabot sa duha ka milyon ang nawad-an og trabaho sa agrikultura samtang 276,000 ka mga mangingisda ang nawad-an og trabaho niadtong 2024.

Ang lalum nga krisis sa panginabuhi sa kabanikanhan resulta sa atrasadong sistema sa agrikultura ug kakulang sa industriya. Sumala ni Danilo Ramos, tsirman sa Kilusang Magbubukid sa Pilipinas, ang padayon nga pagdaku sa ihap sa mga walay trabaho dili lang kay "dili tugma ang kahibalo" kini direktang epekto sa wala nagalambo nga agrikultura ug industriya nga angay unta nga mahimong tinubdan sa sustenableng trabaho.

Samot nga nalubong sa kalisud mga mag-uuma tungod sa pagbag-o sa klima, sunod-sunod nga bagyo ug kalamidad, padayon nga pagkunhod sa presyo sa produkto, pagsulod sa mga imported nga produktong agrikultural, kumbersyon sa yuta, militarisasyon ug daghan pang uban.

Nagpadayon ug nagkagrabe ang kahimtang sa mga mag-uuma ilalum sa rehimeng US-Marcos. Dugang pa sa pekeng programa nga Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP), gipatuman niini ang uban pang neoliberal nga programa sama sa Support to Parcelization of Lands for Individual Tilting (SPLIT), New Agrarian Emancipation Act (NAEA), Build Better More ug EO 18 o Green Lanes for Strategic Investment alang sa mga proyekto sa enerhiya.

Resulta sa mga palisiya mao ang pagpahawa sa mga mag-uuma sa ilang mga yuta, pagbahin-bahin aron makontrol ang mga mag-uuma, samtang ginapaboran ang mga agalong yutaan, oligarkiya ug mga langyawng tigpamuhunan. Pipila sa mga pananglitan niini mao ang pagabog sa mga mag-uuma sa Lupang Ramos sa Cavite, Hacienda Tinang sa Tarlac, komunidad sa BTL sa Bukidnon ug ang pinakagrabeng dagway kapalpak sa CARP, ang Hacienda Luisita sa pamilya Cojuangco-Aquino.

Gikan Hulyo 2022 hangtud Enero 2025, giingon nga nakahatag ang Department of Agrarian Reform (DAR) og halos 195,000 ka titulo sa yuta. Apan, 68% niini gikan sa SPLIT—gibahin-bahin nga kolektibong Certificate of Land Ownership Award (CLOA) ug dili bag-ong yuta nga gipanghatag sa mga mag-uuma nga walay yuta. Bisan pa sa daku nga pondo, 12% ra ang naabot nga target sa programa sa SPLIT.

Aron ipakita nga ginatuman sa rehimeng US-Marcos sa iyang katungdanan sa mga mag-uuma, mituyok siya sa lain-laing prubinsya aron manghatag og mga walay pulos nga titulo. Sa tinuod, ang SPLIT ug NAEA mga iskema aron andamon ang mga yuta para sa "libreng merkado" diin ibaligya, paabangan o ikumbert ang mga agrikultural nga yuta.

Sumala ni Ramos, "Ang tumong sa mga programa dili aron masiguro ang katungdod sa mga mag-uuma kundili aron ablihan ang dalan alang sa mga *real estate*, imprastruktura, ug mga kumpanya sa enerhiya nga makuha ang mga yuta ilalum sa CARP."

Sumala sa datos sa KMP, 28% ra sa mga parsela sa yuta ang gipanag-iyahan sa mga mag-uuma, busa 7-8 sa 10 ka mag-uuma walay kaugalingong yuta. Sa mga agalong yutaan, 20% sa umahan ila, samtang 68% sa tanang umahan gipaingo sa 13% nga yuta.

Ilalum sa banderang "berde" nga kalamboan, gipaspasan sa rehimeng US-Marcos ang paghatag og permiso sa mga kumpanya nga mangilog og yuta ilabina ang mga langyawng negosyante. Anaa sa ₱5.239 trilyon ang kantidad sa mga proyektong renewable energy ang naghulga nga magpahawa sa liboang katawhan.

Gawas pa niini, adunay 207 ka mga proyekto sa imprastruktura sama sa Bulacan International Airport, New Clark City Pampanga, ug TARI estate sa Hacienda Luisita ang moabog sa mga mag-uuma ug minorya, moguba sa panginabuhian ug mopataas sa presyo sa yuta alang sa kaayuhan sa mga imbestor. AB

2 ka batan-on, gipatay sa militar

Hustisya ang gipangayo sa mga paryente alang sa 24-anyos nga si Junjun Binoy nga gipatay sa mga sundalo sa 94th IB sa Sityo Bugtangan, Barangay Buenavista, Himamaylan City, Negros Occidental niadtong Hunyo 6. Gipagawas sa mga sundalo nga myembro siya sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) ug napatay sa usa ka armadong engkwentro.

Samtang, gitortyur ug gikulata sa mga sundalo ang 59-anyos nga amahan ni Binoy nga si Judy, nga kauban niya niadtong panahona.

Sa Surigao del Sur, gipatay sa mga elemento sa *special forces* sa militar ang 25-anyos nga si Davie Ugking sa Km 9, Barangay Diatagon, Lianga niadtong Hunyo 6. Pauli na unta ang biktima gikan sa trabaho sa dihang gidakop siya sa militar. Gitortyur si Ugking sa wala pa siya gipatay base sa mga pali ug samad sa iyang lawas.

Pag-aresto. Sa Agusan del Sur, siyam ka indibidwal ang gidakop sa mga pulis ug militar samtang nagbyahe ug gipahunong sa usa ka tsekpoynt sa lungsod sa Bunawan niadtong Hunyo 13 sa gabii. Ang mga nadakpan mao sila Charisse Bernadine Bañez, Ronnie Igloria, Louvaine Erika Espina, Sinag Lugsi, Larry Montero, Daryl Man-Inday, Arjie Guino Dadizon, Grace Niknik Man-aning, ug Leo Taba, uban ang duha ka drayber. Gidakop sila tungod sa lain-laing mga kasong kriminal ug mga akusasyon nga myembro sila sa Bagong Hukbong Bayan.

Matud sa report, pugos silang gipanaog sa mga sakyanan ug gipahapa sa yuta sulod sa duha ka oras. Human niini, gihimo ang "pag-utingkay" sa ilang mga butang ug sakyanan diin "nakumpiska ang mga armas ug eksplusibo." Sa sunod adlaw, nareport nga nawala si Taba ug ang duha ka drayber sa *van* nga ilang gisakyan.

Sa Bohol, gidakop ang *general secretary* sa Hugpong sa mga Mag-uumang Bol-anon (HUMABOL)-KMP nga si Joemar Pogio sa iyang balay sa San Miguel niadtong Hunyo 8 sa dili pa klaro nga kaso.

Demolisyon. Sa Bukidnon, taliwala sa hugot nga pagsupak sa mga residente, gipadayon sa Central Mindanao University, uban sa gatusan ka mga pulis, ang bangis nga demolisyon sa mga balay sa mga mag-uuma nga nanimuyo sa Barangay Dologon, Maramag niadtong Hunyo 16. Ang mga residente myembro sa Buffalo-Tamaraw-Limus Multipurpose Cooperative ug Musuan Inhabitants' Landless Farmers Association.

Giguba ang gatusan ka balay sa demolisyon, diin 1,566 ka mag-uuma ang wala nay mapuy-an. Lima ka residente ang gidakop sa mga pulis human sila nanghangyo nga anihon ang ilang mga tanum nga humay. AB

Mga aktibistang Pilipino sa US, misalmot sa protesta batok kang Trump

MILYUN-MILYONG KATAWHAN sa US ang naglunsad og mga protesta nga gitawag og adlaw sa "No Kings" (Walay Hari) niadtong Hunyo 14, isip pagsupak sa pasismo ug mga anti-katawhan nga palisiya sa rehimeng Trump. Mikabat sa 2,000 ka protesta sa 1,500 ka syudad ang gihimo sa tibuok nasud.

Gitawag ang protesta og "No Kings" batok sa asta ni Trump nga daw hari, ug sa pag-angkon sa gahum nga labaw pa sa pagka-presidente. Panawagan usab kini nga palagputon siya sa iyang "trono."

Sa Los Angeles, nahitabo ang protesta human sa sobra usa ka semana nga halapad nga protesta batok sa pagpangdakop sa mga imigrante ug pagdeploy sa National Guard ug Marines sa syudad. Apil sa mga nitambong sa protesta ang Migrante LA, Anakbayan LA, Gabriela LA ug National Alliance for Filipino Concerns. Miabot og 330 ka imigrante sa syudad ang gidetine sa ICE sukad Hunyo 6.

Dungan sa pagsalmot sa mga nasudnon-demokratikong organisasyon sa "No Kings," nagsab-it ang mga myembro sa Anakbayan Philadelphia og *streamer* nga adunay panawagan nga "US Out of the Philippines" sa daplin sa Vine Street, Expressway, Philadelphia.

Apela alang sa temporaryong pagpagawas kay Duterte sa detensyon sa ICC, gibabagan

HUGOT NGA GISUPAK sa mga pamilya sa mga biktima, mga abugado sa tawhanong katungod, ug mga progresibong organisasyon ang apela alang sa temporaryong pagpagawas sa kanhi presidente nga si Rodrigo Duterte gikan sa detensyon sa International Criminal Court (ICC) sa The Hague, The Netherlands. Matud nila, kini nga lakang hulga sa hustisya alang sa liboang gipatay ilalum sa "war on drugs" ug mopagrabe sa kultura sa kawalay pagpanubag sa mga krimen batok sa katawhan.

Gipanghingusog sa mga biktima ug ilang pamilya nga delikado ang maong apela tungod kay mahimo kining gamiton sa kampo ni Duterte aron hadlukon ang mga nanawagan og hustisya.

Giawhag nila ang ICC nga dili paboran ang maong apela. Matud nila, nagpabiling gamhanan ang pamilyang Duterte sa pulitika sa Pilipinas, ug sa tinuod, padayon ang impluwensya sa anak nga si Sara Duterte taliwala sa kasong *impeachment* batok kaniya.